

BESPIEGELINGEN BIJ DE BELGISCHE KUNST IN HET RIJKSMUSEUM

van een oogopslag. De innigheid van de menselijke gestalte in velerlei uitdrukkingsvormen, dat is iets bindends in deze Belgische schilderkunst. En dat is reeds bij Minne te vinden, geconcentreerd in de beschermende moedergedachte (zie Paul Hasaerts hierover). Het is te vinden bij Jacob Smits, die een Hollander was maar in België een schilder werd en erkenning vond. Het is bij Van de Woestijne. Zie hoe een figuurtje in mystieke houding gebogen staat, teer en zuiver. De innigheid is bij Gus de Smet te vinden, in de houding, in het naïef gebaar der handen. Een vrouwtje in een kamer kan hij schilderen als een schuchtere Eva, beduusd van eigen natuurlijkheid en twee gelieven kan hij schilderen in het oogenblik, dat zij elkander herkenden, maar nog niet bekenden. Tytgat kent alle schakeeringen van die verhoudingen en ook bij Cantré is het gebaar te vinden van de natuurlijke innigheid der verhoudingen van menschen. Verwant aan de wijze waarop de Oud-Testamentische verhalen aan de Romaansche kapiteelen gebeeldhouwd werden. Het relief van *Oscar Jaspers*, een man en een vrouw, heeft diezelfde warme innigheid; groot gezien de lijnen, als bij de Indische en Egyptische plastieken, fijn van onderlinge relatie en expressie. *Puvrez* is daarbij ruiger, sterk van spanning in de volumina; hier is het meer gangbare Vlaamsche vrouwebeeld, zonder de intimiteit, vrij en natuurlijk, frisch en gul.

Het was mijn bedoeling den geest van den lezer te doordringen van de aanwezigheid van fijne en innige krachten in deze Belgische schilderkunst, die in onze musea in het algemeen nog te zwak vertegenwoordigd is en veel te slecht bekend, zooals omgekeerd, onze beste schilders in België slechts een matige bekendheid genieten. Iedere poging om hierin verandering te brengen dienen we aan te grijpen en te bevorderen.